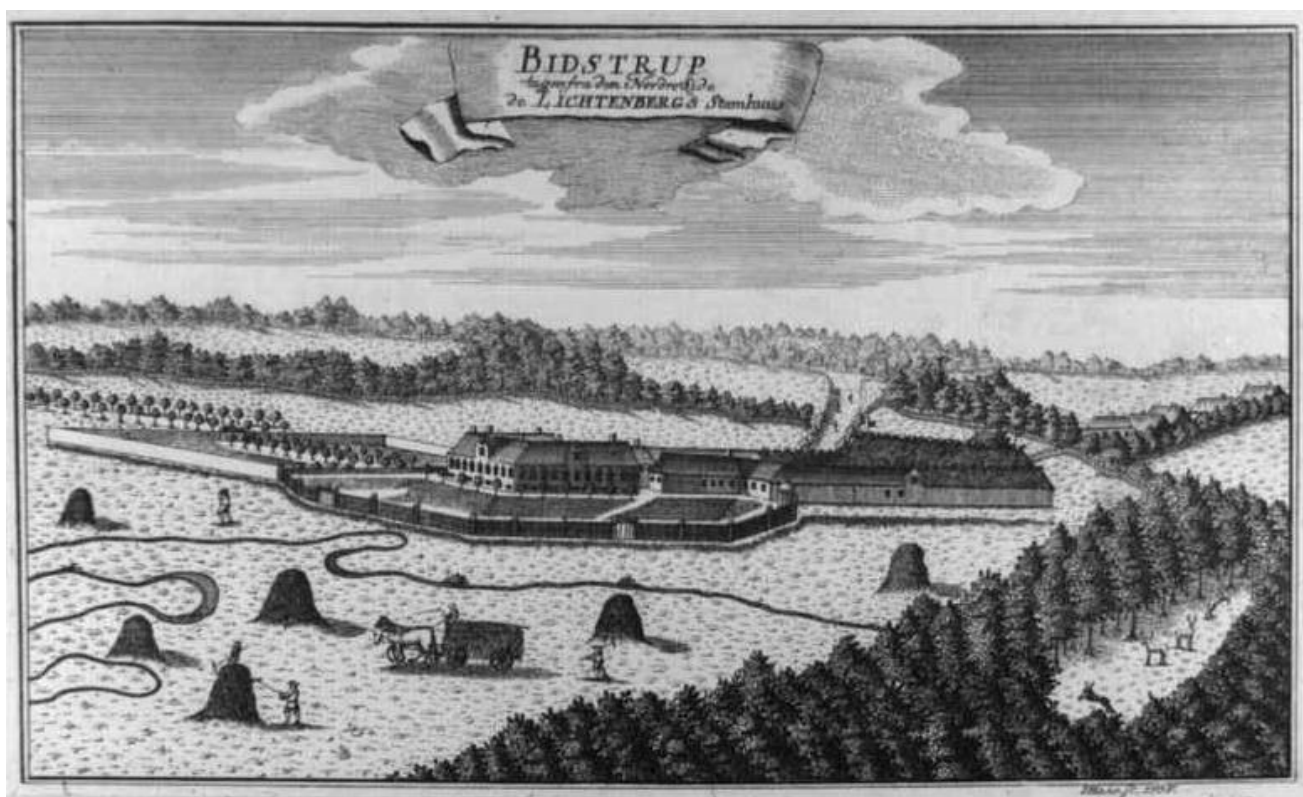

Udi Dronningborg Amt findes følgende Herregaarde
og andre store Gaarde.

Viellerup. Se Dronningborg Ladegaard.

Bistrup, i Grandlev Sogn Hovelbergherred, er en gammel Herregaard. Borgegaarden bestaaer af 3 Fløie Grundmuur, med (435) hvælvede Kieldere, anseelig bygt af General-Lieutnant Johan Rantzov 1698 hvorom findes en Inscription i en Marmor-Steen der paa Gaarden, men er nu af Etatsraad Gerhard de Lichtenberg i Standsat, og med ny Opgang, gipsede og betrokne Værelser, meget smukt indrettet.

Ladegaarden og Staldgaarden ere af nye Grundmuur, efter Symmetri, opbyggt af bemelte Etatsraad Lichtenberg og af hans Søn Justitzraad Lichtenberg fuldført. Gaarden ligger strax ved Skoven og meget fornøieligt. Gaard og Gods er af Etatsraad de Lichtenberg, som døde 1764 indrettet til et Stamhuus for hans Descendenter med Kongelig allernaadigst Confirmation af 9 April 1763 og beboes nu af (436) hans Søn og første Stamherre Justitzraad Hans Henrich de Lichtenberg. Herom see HOFMANS Fundatz T. II. Pag. 428. T. X. Append. Arhus. P. 16. Seqv. Eierne, saavidt vides, have været følgende: Stig Hvide, en af Biskop Absalons Familie, ved eller efter det Aar 1220. Dog vil nogle paastaae, at en langt ældre Stig Hvide har eiet Bistrup, hvilken skal have levet i Kong KNUD den Stores Tid, stiftet Essenebek Kloster, og bygt Biørnholm. Gaarden har siden længe tilhørt de Hviders iblant hvilke har været Stig Andersön Hvid som døde 1363. Efter denne Familie

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus IV, 1764

er paa Gaarden en Sal, som endnu kaldes Stig Hvides Sal. Siden har man ikke fundet nogen af Eierne, førend ved og efter 1500 da Predbiörn Podebusk besad Gaarden.

Bidstrup – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

An. 1548 blev af endeel Adelsmænd paa Bistrup oprettet en venlig Forening imellem Predbiörn Podebuskes Arvinger. Hans Søn Jörgen Podebusk. Hans Søn Erik Podebusk og Frue Sidsel Oxe 1559 de havde ingen Børn. Claus Bilde 1573 Laurids Ebbesön Høvedsmand paa Skanderborg skrev sig til Bistrup 1635. 1646 Arild Gyldenstjerne. Hans Broder Axel Gyldenstjerne. Hans Dotter Frue Öllegaard Gyldenstjerne, gift først med General-Feld-Tøigmester Christian Friis, siden med den ulykkelige Oberst Kay Lykke, som efter sin Landflygtighed, fik Frihed igien at boe hos sin Frue paa Bistrup, og der døde. Hendes Dotter Frue Sophia Amalia Friis tilførde Gaarden General-Lieutenant Johan Rantzov, som døde i Bryssel 1708. Deres Dotter Frue Christina Barbara Rantzov førde Oberst Verner Parsberg Gaarden til. Han døde 1719. Siden Etatsraad og Landsdommer Matthias Poulson 1721 Hans Svigersøn Oberst Andreas Vinding 1730. Ved Kiøb kom Gaarden 1748 udi Etatsraad Gerhard de Lichtenbergs (437) Være, som merkelig har forbedret den, forøget dens Jordegods, og besørget de Fattiges Underholdning paa Godset. Efter hvis Død 1764 Stamhuset Bistrup er kommet til hans eneste Søn Justitzraad og Høieste-Rets Assessor Hans Henrik de

Lichtenberg. Hovedgaards Taxt 43 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar 1½ Album. Skovskyld 3 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar. Mølleskyld 7 Tønder 3 Skiepper 2 Fierdingkar. Bøndergods 491 Tønder 3 Skiepper 3 Fierdingkar. Skovskyld 13 Tønder 2 Skiepper 1 Fierdingkar. Møllesyld og Giesterie 33 Tønder 6 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album. Konge- og Kirke-Tiender 35 Tønder.

Brusgaard. Brusgaard, i Ølst Sogn Galtenherred, skal af nogle Bøndergarde, som før stode paa Stedet og kaldtes Brusgaarde, være opbyggt 1590, Niels Viffert til Torstedlund, hvorom findes en Inscription i en Steen over Døren med hans Navn, Vaaben og dette Aarstal, som og sees paa Vindel-Trappen som er af Steen. Ligeledes staaer og hans Navn samt Fæderne og Møderne Vaabener med Aarstal 1694 paa Caminen. Borgegaarden er grundmure, 2 Etager høi med Graver omkring. Paa syndre Siden af det store Huus ere to Runddeele, én paa hver Ende, og til nordre Side er et Taarn med Spir paa, hvor Indgangen er. Men at Brusgaard dog er en meget ældre Herregaard end 1590 og vel i halvandet hundred Aar tilforn har været beboet af Adel, det lære gamle Documenter os, som nævner Hr. Niels Munk til Brusgaard 1444 og 1458. Hans Søn Anders Munk til Brusgaard levede 1487. Hans Dotter Karen Munk fik Mikkil Krabbe til Tandrup. Deres Dotter Anna Krabbe fik Jon Madsøn Viffert til Torstedlund. Deres Søn ovenmeldte Niels Jonsøn (437) Viffert eiede Brusgaard 1588 og døde 1595 ugift, efterladende de Krabber til sine Arvinger, af hvilke hans Syskenbarn Niels Krabbe fik Gaarden, og efter hannem hans Søn Kiels Krabbe til Brusgaard som døde 1612. Ove Juul til Brusgaard døde 1646. Siden vides ingen Eiere, før General Numsen. Oberst Holger Rosenkrands til Brusgaard døde 1704. Hans Søn Søe-Capitain Niels Rosenkrands solgte Gaarden til Greve Reventlov, hvis Familie endnu eier den. Hovedgaards Taxt 43 Tønder 5 Skiepper 2½ Album. Skovskyld 1 Tønde 2 Skiepper 2 Fierdingkar 1½ Album. Mølleskyld 5 Tønder 3 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 2 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar 1 Album. Kirke Tiender 13 Tønder 4 Skiepper.

Clausholm. Clausholm i Voldum Sogn Galtenherred, er en meget gammel Herregaard, og skrives undertiden Klaushollom, Clasholm, men at den før skulde hedet Clarisholm, efter nogles Mening, det er meget at tvile om. Gaardens første Anlegning tilskrives Biskop Illug eller Elocus i Aarhuus, som omkom i det navnkundige Slag ved Fodevig 1134 men med hvad Grund, vides ikke. At Clausholm dog er meget gammel, og har fra første Tider været befæstet og i Forsvars Stand, sluttes af den Inscription, som staaer i Voldum Kirke, om den ellers er rigtig, nemlig, at Kong VALDEMAR II 1232 har beleiret Clausholm, indtaget, og ødelagt den. Men kanske her er en Consusion af en nyere Tildragelse; thi om Kong VALDEMAR III er det vist, at han 1359, iblant de Slotte og Herregaarde som han indtog fra de oprørske Adelsmænd i Jylland, ogsaa belagde og vandt Clausholm, HVITFELD pag. 520 (439) Hvor fast baade af Natur og Kunst den endog i forige Seculo udi Beleiringens Tid, da den kiekke Oberst Hans Friis eiede og beboede den, har været anseet, og hvad fiendtlige Anfald den nogle gange blev truet med, som læses i Danske Magazin Tom. IV. Pag. 148 seqv. Borgegaarden bestaaer af et stort grundmuret Vaanhuus, med to lange Fløie af to Etager, i Enden af det ene er et anseeligt Capel, med smukke Ornamenten, Orgelverk, Prædikestool, Altertavle, paa Alteret tvende store Sølv-Lysetager, givne af Dronning ANNA SOPHIA, tillige med Kalk og Disk af Sølv forgyldt. Paa syndre Siden ud til Haven og Graverne ere tvende mindre Fløie af to Etager Grundmuur uden Taarne. Under hele Gaarden ere høie hvælvede Kieldere, med Springvand i nogle af dem. Saa ere ogsaa i den inderste Gaard og i Haverne skønne Vandspringe.

Alt dette Vand ledes ved Render fra en Kilde i den øverste Have, kaldet Søde Bøgs Kilde, hvis Vand efter Prøve er befundet lige saa godt som det Roeskildske, det fryser ikke i sterkeste Frost, naar andet Vand i Botellier ved Siden er blevet ganske frosset, ja efter elleve Aars Forvaring i Botellier og ved hvert Aars Aabning er det befundet ikke allermindeste Forraadning undergivet. Foruden bemelte Springvande, driver ogsaa denne Kilde en Korn-Mølle strax ved Haven liggende, som stedse kan male. Gemakkerne ere alle gipsede og prægtigt betrokne. Saa længe Kong FRIDERIK IV. Og Dronning ANNA SOPHIA eiede Clausholm, passerede den for et Kongeligt Slot. Gaarden, tillige med tvende Lyst-Haver ved Siderne deraf, er runden om indesluttet af dybe, brede og fiskerige Graver, med Vindebroer over. Saaledes som Clausholm nu er, blev den 1699 saa godt som nye opbygget og i Stand sat af Store Cancellier Greve (440) Conrad Reventlov, hvis Buste i Marmor staaer over Indgangen, med denne Inscription: In memoriam sempiternam III. D. Comes in Reventlov, Dom. In Clausholm, Callöe, Löistrup & Collerup, Rqves Ord. Elephant. Potentisk Dan. Norv. &c. Regum. V.& FRIDER. IV. Summus Cancellarius M.DCXCIX. Uden om Lysthaverne og Graverne ere to store Frugt-Haver med Fiske-Damme udi. Bag Dyrehaven ligger en saa kaldet Hellig Kilde, som aarlig St. Hans Nat af svage Folk paa Helbredens besøges. Foruden en stor Ladegaard, er her en anseelig Staldgaard. Strax ved Laden er et important Kalkbrænderie, af Justitzraad von der Maase 1746 af nye anlagt, og da fandtes af den gamle Fabrik, af hvis Kalk saavelsom af Gaardens eget Teglverk Gros-Cancellieren havde bygt Clausholm. Kalken holdes lige saa god som den Farøer Kalk, og er der Kalksteen i saadan Mængde rundt om, at Fabrikken i mange Aar bestandig kan drives, og det uden betydelig Skov-Skade. Gaarden har stor og ypperlig Skov af Eeg og Bøg, godt Fiskerie af alle Slags, vidtløftig Jagt og store Enemerker.

Clausholm – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

I sær er Mygind Skov, som ligger tet ved Gaarden, og alt mere og mere opelskes, deilig og anseelig af sine ranke og skønne Træer. Varerne kan med Fordeel afsættes i Aarhus og Randers. Under Clausholm ligger Sophie Amalie Gaard, hvorum forhen er meldet. I det 14 Seculo og ved 1386 skal Hr. Ove Lunge have eiet Clausholm, men fra 1400 er denne Gaard længe forbleven i de Brokers, siden i de Bydelsbakers, Giöers, og flere Adelige Familiers Være, og er indtil sidst i forrige Seculo, som er ved 300 Aar, saa got som bleven i en og samme Familie; thi naar den og er kommen til en anden Slegt, saa er det altid skeet ved en Dotter Giftermaal af forige (441) Herskab. Af de Eiere, man næst Ove Lunge nu veed, er Jens Jensön Brok til Clausholm den første, som 1404 blev af Jens Nielsön Lövenbalk til Avnsberg ihjelslagen. Hans Søn Lage Jenssön Brok døde 1435. Hans Søn Hr. Axel Lagesön Brok levede længe og har endnu boet paa Clausholm 1496. Hans Frue var Elline Lunge. Deres Dotter Pernille Brok bragte Gaarden til Hr. Albret Engelbretsön Bydelsbak. Med deres Dotter Mette Bydelsbak kom Clausholm i de Giöers Eie, thi hun fik den navnkundige Ridder Hr. Mogens Giöe til Krenkerup. Han skrev sig til Clausholm 1521. Efter hans Død 1544 tilfaldt Clausholm hans Søn Albret Giöe og Dotter Frue Elline Giöe giftet med Maurids Olufsön Krogenos. Hvorledes disse to Svogre 1546 delede Gaarden imellem sig, læses i Danske Magazin

Tom. VI. P. 346. Ei længe derefter døde Mourids Olufssön, og Albret Giöe døde 1558 da Gaarden en Tid lang blev hos Arvingerne i Fælleskab, saaledes at Albret Giöes Dottere, Dorte Giöe som ugift levede endnu 1596, og Margrete Giöe som var gift med Peder Brahe, beholdt den halve Deel i Gaarden, den anden Deel beholdt bemelte Frue Elline Giöe, og efter hende hendes Broder Christoffer Giöe som 1581 skrev sig til Clausholm og kanskee flere hendes Sydskende. Dette varede indtil mod Slutningen af det 16 Seculum, da Pder Brahe og Frue Margrete Giöe alene ere bleven Eiere af Clausholm. Deres Dotter Mette Brahe fik Otto Marsvin, som fra omtrent 1610 besad Gaarden. Deres Dotter Helvig Marsvin fik 1649 Oberst Hans Friis og tilførde ham Clausholm. Deres eneste Dotter Christina Barbara Friis blev gift med General-Lieutenant Johan Rantzov og døde 1679 da Rantzov 1686 solgte og afstod Gaarden til Gros-Canceller Greve Conrad (442) Reventlov, Kirketerp Handelsmand i Randers, som allerede med Laden har gjort Begyndelse til Bygningen, og givet denne sin Sædegaard, til en Erindring af det gamle Slot, igien det Navn Dronningborg.

Enslevgaard. Enslevgaard, i Vellev Sogn-Hovelbergherred, en Sædegaard, som tilhører Greve Friis til Frisenborg. Dens Hovedgaards Taxt er 23 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar 2 Album.

Estruplund, i Estruplund Sogn Rougsøherred, ligger ved Strandsiden, tet ved Kirken, og har givet Sognet sit Navn. Har i forige Tider ikkun været en Ladegaard under Hevringholm, men er nu en privilegeret Herregaard, med sit fulde Hartkorn. Gaarden har en fornøielig Situation mod Havet og Munden af Randers Fiord paa Nord- og Østre-Kanten, en smuk Have og Lund paa den vestre Kant, og for det øvrige god Udsæd, Høebiering og Fiskerie. Bygningen er Muur og Bindingsverk. Den har før tilhørt Justitzraad, Krigs- og Land-Commissarius Kaalund, nu Torslev. Hovedgaards Taxt 33 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album. Skovskyld 2 Skiepper 2 Album. Bøndergods 214 Tønder 6 Skiepper 2½ Album.

Frisendal. Frisendal, i Havrum Sogn Hovelbergherred er en nye Sædegaard, som af Greve Niels Friis er oprettet af de tvende Bondebyer Nierd og Terp som bestode af 12 Gaarde, hvilke omtrent 1704 bleve nedbrudte, og Jorderne bemelte Sædegaard underlagte. Prestegaarden med sine Marker og Eiendome blev alene af Nierd Bye tilbage. Gaarden hører til Grevskabet Frisenborg. Hovedgaards Taxt 31 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 4 Skiepper 3 Fierdingkar 2½ Album. (445)

Friisenvold, forhen Torup. Friisenvold, i Ørum Sogn Galtenherred, er en meget gammel og i Historien bekiendt Gaard med et nyt Navn. Før den blev kaldet Friisenvold, heed den Torupgaard, men i ældre Tider Torop Slot, Thordorp Slot, eller den faste Gaard Thordorp, og var efter de Tidens Maade meget vel befæstet. Et Latinsk Document af 1374 kalder den Castrum & Curiam *Thortorp* i Galtenhæred. Indtil Dronning MARGRETES Tider var den i Adelig Familiers Være. 1310 nævnes Johannes Nielessun de Thorthorp. I Kong VALDEMARS og Dronning MARGRETES Tid eiede Hr. Anders Offesön, som var den berygtede Marsk Stigs Sønnesøns Søn, denne Gaard, men efter hans Død 1404 deelte hans tvende Børn, Stig Andersön og Frue Christine Anders Dotter som var gift med Sven Udsön, Torop imellem sig, i dette Stiftebrev tales der om halv Adelhuset, halve Delen i alle Forborgene, med Huus og med Vern, med al den halve Gaards Tilliggelse, halv Humlekier, halv Adelgaard ec. Et Document af 1406 beretter, at Kong VALDEMAR havde købt af Hr. Anders Offesön den faste Gaard Thordorp i Nørre-Jutland, men Købet maae da ikke være kommet i Rigtighed, siden man finder, at Dronning MARGRETE i dette

Aar 1406 købte Torup Slot af forbemelte Hr. Anders Offersöns tvende Børn og Arvinger, og lade det under Kronen. 1429 var Peder Lykke Kong ERIKS Hovedsmand paa Thordorp. 1502 pantsatte Kong HANS til Hr. Mogens Giöe og Frue Mette Bydelsbak Kronens Slot Thuordrup med Gierløf herred, Galtenherred og Huolbergherred. 1517 fik Hr. Mogens Giöe af Kong CHRISTIAN II. Qvittantz for Udbuds Penge af Torderops Læn. Efter hans Død 1544 fik Sønnen Albret Giöe Pantebrev paa (446) Thorup Slot og Læn for 3000 Rinske Gylden. 1548 blev Hans Stygge af Kong CHRISTIAN III forlænet med Torup og de Herreder der tilligge, nemlig Galten- og Hovelberg-Herreder, tillige med Randers-Gaard og Østrup-Gaard. Da Kong CHRISTIAN III ved disse Tider var i Begreb med at bygge Dronningborg Slot, er det troligt, at Materialierne af de gamle Torup Slots Bygninger dertil ere brugte, thi efter den Tid nævnes Torup alene som en Ladegaard. Saaledes findes, at Kong FRIDRIK II. 1573 har forlænet Jörgen Skram til Tiele, som var Embedsmand paa Dronningborg, med Kronens Ladegaard, Torup Ladegaard, der for Slottet liggende. I det følgende Seculo er Gaarden bleven solgt fra Kronen, og 1644 kommen i Mogens Frieses Eie. 1672 den 6 April har Kong KRISTIAN V. givet bemelte Greve Mogens Friis Erections-Brev paa Hovedgaarden Torup til et Friherskab under Navn af Friisenvold. 1683 den 28 December blev Baroniet Friisenvold igien solgt af Grevinde Anna Maria Offenbergs paa Sønnens Greve Niels Friises Vegne til Kong CHRISTIAN V. Høistbemelte Konge afhændede det 1684 den 11. November til Gros-Canceller Greve Conrad Reventlov. Hvorefter den Grevelige Reventlovske Familie er bleven og endnu er i Besiddelse af Friisenvold. Bygningen, som Greve Mogens Friis 1664 skal have sat derpaa, er ikkun maadelig, men Gaarden important af Avling, Gods, Tiender, og sit bekiendte Stuterie, har og et got Laxe-Fiskerie i Randers Fiord, som er forpagtet til en Kiøbmand i Randers. Hovedgaards Taxt 85 Tønder 4 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 2 Skiepper 1½ Album. Bøndergods 483 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar. Skovskyld 2 Tønder 1 Skieppe 1 Fierdingkar (447) ½ Album. Mølleskyld 2 Tønder 4 Skiepper 3 Fierdingkar. Tiender 147 Tønder 3 Skiepper.

Friisholt, i Sal Sogn Hovelbergherred, heed tilforn Ormstrup eller Vormstrup, og hørde Kong FRIDRIK II til, som 1579 mageskiftede den bort til Hans Johansön Lindenov for to Gaarde i Tyrstrupherred i Synder-Jylland. Anno 1581 fik Kongen Vormstrup igien tillige med Østergaard ved Mageskifte, hvorimod Hans Lindenov fik til Vederlag Hundslund-Kloster. 1639 bevilgede Kong CHRISTIAN IV. Sin bestalter Hof-Forerer Maturin du Pont at bekomme i Fæste Kronens Gaard Vurmstrop i Dronningborg Læn. Siden er Gaarden bleven afhændet til Greve Mogens Friis, og har uden Tvil af hannem faaet det Navn Friisholt. Det har været adskillige Processer om denne Gaard, og 1733 har den været stillet til offentlig Auction. Nu eies og beboes den af Hans Taisen Rosborg. Bygningen er ikke af stor Anseelse. Hovedgaards Taxt er 29 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar 1½ Album. Skovskyld 2 Tønder 1 Skieppe 2 Fierdingkar 2½ Album. Bøndergods 219 Tønder 7 Skiepper 1 Fierdingkar 2½ Album. Skovskyld 1 Tønde 1 Fierdingkar 2½ Album. Mølleskyld 4 Tønder 2 Skiepper. Tiender 75 Tønder 6 Skiepper.

Fusing, i Aalum Sogn Synder-Lyngherred, er en stor important Herregaard, liggende en Miil fra Randers, ved en Søe, og med Skove omgiven. Nogle ville, at den tilforn skal have hedet Gienmerupgaard, og staaet der hvor Giennerrup Bye nu ligger. Men hvor den nu staaer, skal den 1583 af Hr. Albret Skeel være opbyggt. Borgegaarden er anseelig, det store Huus 5 Etager høit af Grundmuur med 3 Runddeele takte med Blye. Over Indgangs-Døren staaer (448) Bygherrens Vaaben med Aarstal 1583. Eierne have været: Bemelte Hr. Albret Skeel til Hegned og Frue Kirsten

Sandberg. Deres Søn Christen Skeel Danmarks Riges Raad som døde 1595 og Frue Margrete Brahe som døde 1614. Deres Søn Admiral Albret Skeel som døde 1639 og Frue Birgitte Friis død 1652. Deres Søn Christen Skeel, Damm. R. R. som døde 1659 og Frue Birgitte Rud. Deres Søn Mogens Skeel Ridder og Stiftbefalingsmand i Viborg død 1694 og Frue Baronesse Helle Helene Rosenkrands. Deres eneste Dotter Charlotta Amalia Skeel død 1729 gift med Geheimeraad Ludvig von Plessen, som døde 1752 76 Aar, han indrettede Fusing til et Stamhuus. Deres Søn Mogens Skeel von Plessen Ridder og Ober-Ceremoniemester som døde 1749 36 Aar, og Frue Elisabet Christine von Thinen. Deres Søn Christian Ludvig Skeel von Plessen fød 1741 nu Stamherre til Fusing. Hovedgaards Taxt 70 Tønder 3 Skiepper 1 Album. Skovskyld 2 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar. Mølleskyld 8 Tønder 4 Skiepper. Bøndergods 710 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar ½ Album. Tiender 268 Tønder 2 Skiepper.

Giesinggaard.

Giesinggaard – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Giesinggaard, i Tved Sogn Nørre-Haldherred, er en gammel Herregaard, som fordum længe var i den Adelige Familie Munks Eie. Borgegaarden bestaaer af et grundmuret Huus med to Qviste, og to Fløier af Bindingsverk, opbyggt 1743 af Etatsraad, Krigs- og Land-Commissarius Folfak. Omkring

Borgegaarden er Grave, og paa den nordre og østre Side en vel anlagt Have med et skjønt Lysthuus udi. Ladegaarden er og en næsten nye Bindingsverks Bygning. Gaardens Marker har fordum tilhørt tvende Eiere, da derpaa stod nok en anden Herregaard kaldet Hungstrup, hvilken Christen Munk til (449) Giesinggaard lod afbryde, da han efter sin Broders Lars Munks Død arvede eller tilkøbte sig den, og lagde den Gods og Jorder under Giesinggaard, hvoraf blant Almuen er kommet det Ordsprog under Giesinggaard den røde lagde Hungstrup øde. Af Eierne til begge Gaardene vides følgende: Niels Munk til Giesinggaard og Frue Birgitte Kruse, hans Broder Lars Munk til Hungstrup, de levede 1549. Niels Munks Sønner, Christen Munk til Hungstrup, og Otte Munk til Giesinggaard gift med Frue Anne Hak. Otte Munks Søn Niels Munk til Hungstrup gift med Frue Karen Munk af Visborg. Deres Søn Lars Munk til Hungstrup, gift med Anne Lunov, døde 1601. Hans Broder eller kanske Fætter Christen Munk til Giesinggaard, gift med Frue Anne Skram, fik begge Gaardene samlede, og døde 1612. Malte Juul til Giesinggaard D. R. R. døde 1648 hans Frue Anne Rammel. Siden vides ingen, førend Cancellieraad Braem. Efter ham Etatsraad Folfak. Nu hans Søn Justitzraad Fofak. Skovskyld 3 Tønder 3 Skiepper 1 Fierdingkar 1½ Album. Mølleskyld 13 Tønder 6 Skiepper 2 Fierdingkar. Bøndergoods 368 Tønder 7 Skiepper 2 Album. Mølleskyld 5 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar. Tiender 157 Tønder 3 Skiepper.

Hagsholm. Hagsholm, i Hovelberg Sogn Hovelbergherred, skrives ogsaa Harholm eller Hagesholm. Gaarden skal tilforn have hedet Hagedsted, men da Manderup Parsberg fik den, kaldede han den Hagesholm. Gaarden tilhørte i det 16 Seculo de Vestenier, og i forrige Seculo de Parsberger, indtil den kom til den Grevelige Frisiske Familie, som har nedbrudt Gaarden, bygt derpaa nogle Bondegaaarde, og lagt Godset (550) Grevskabet Friisenborg. Af Eierne vides: Christoffer Vestenie til Hagedsted, døde ugift. Hans Broder Erik Vestenie til Sæbyegaard, gift med Frue Sophia Bek, døde 1607 den sidste Mand af denne Slegt. Han fik Hagedsted efter bemelte sin Broder, men solgte den til Rigsraad Manderup Parsberg, som forandrede Navnet. Han havde ingen Børn, hvorfor Gaarden kom til hans Broder Christoffer Parsberg til Sødal. Siden til dennes Søn Hr. Oluf Parsberg til Jernet. Derefter er den kommen i Greve Friises Være, og eies nu af Greve Vedel Friis til Frisenborg. Hovedgaards Taxt 4 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar 2½ Album. Skovskyld 3 Skiepper 2½ Album.

Holbekgaard. Holbekgaard, i Holbek Sogn Rougsøe Herred, kaldet af nogle Holbygaard, er en meget gammel Herregaard, som efter et Document af 1396 har i ældre Tider hørt Rani Jonssön til. Siden har den længe været i de gamle Minkers Eie. I den Tid var Garden, eftersom da Brug var, vel befæstet, og kaldes i gamle Skrifter et Fæste eller en Fæstning. I den Betingning, som 1340 blev giort imellem Greverne af Holsten og Hertugen af Slesvig, læses denne Artikel: Peter Munk skal sine Veste wedder hebben to Holebeke, hvilket HVITFELD pag. 475 saaledes giver: Peder Munk skal have sit Fæste igien til Halebeke, det er Holbekgaard, som han havde mist i det Oprør som var i Landet, i og efter Kong CHROSTOFFER II Tid 1367 nævnes Peter Munk de Holbek miles. 1410 Magnus Petri de Holbek. 1446 Nis Munk af Holbekgaard. Derefter er Gaarden enten ved Kiøb eller Donation kommen til Biskop-Sædet i Aarhus, hvorved den forblev til Reformationen. 1529 finder man, at Biskop Ove Bilde har givet Anders Jacobsön Forlænings Brev paa Holbekgaard. (451) 1536 hiemfaldt den med det øvrige geistlige Gods til Kongen, og blev 1537 af Kong CHRISTIAN III forlænet til Frue Marine Anders Jacobsöns Efterleverske. 1450 fik Hans Stygge Forlænings Brev paa Holbekgaard med alle Stiftets Tienere i Roxøherred, og 1542 fik han Livsbrev derpaa, men siden er han og selv bleven Eier af Gaarden, og har til en Deel bygt og forbedret den, som det

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus IV, 1764

Aarstal 1562 i Steen udhugget skal give tilkiende. Han døde 1568 og ligger begravet der i Kirken. Hans Søn Landsdommer Maurids Stygge skrev sig bestandig til Holbekgaard. Siden har Christen Skeel til Fusing og Frue Birgitte Rud eiet og beboet den, hvis Vaabener med Aarstal 1645 staae over Døren udhugne, som og ved Foundation af 1642 har gjort Donation til Presten, Skolen og Sognets Fattige, see HOFMANS Fundatz. Tom II. Pag. 434. Deres Dotter Berthe Skeel fik General-Lieutenant Niels Rosenkrands, som skrev sig til Stovgaard og Holbekgaard, og blev skudt for Helsingborg 1676. Hun sad længe Enke efter ham og eiede Gaarden. Siden kom den til Etatsraad Axel Bilde og Frue Sophie Seefeld. Efter dennem deres Søn Geheimeraad og Landsdommer, nu Stiftbefalingsmand Henrik Bilde. Nu skal Consistorrialraad Johan Ernst Tegder være bleven Gaardens Eier.

Holbækgaard – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Borgegaarden bestaaer af et stor grundmuret Huus med et lidet smukt Taarn ved den østre Side, hvis Spir staaer paa 6 Pillarer. Gaarden har gode Marker, dog meest skikkede til Vaarsæd, godt Fiskerie af Fiorden, gode Karpe og Karudse-Damme, og skøn Bøgeskov med Raadyr udi.

Hovedgaards Taxt 55 Tønder 2 Fierdingkar. Skovskyld 2 Skiepper 2 Fierdingkar. Mølleskyld 2 Tønder 1 Skieppe. Bøndergods 305 Tønder 3 Skp. 2 Fierdk. $\frac{1}{2}$ Alb. Tiender 53 Tønder (452)

Kollerup. Kollerup i Hadberg Sogn Galtenherred, laae før til Galten Sogn, men Jörgen Seefeld til Visborg, som og eiede Kollerup, fik 1663 af Kong FRIDERIK III. Bevilling, at den skulde høre til Hadberg Sogn. Dersom det er den Gaard, som Anders Pedersön af Koltorp 1313 skrev sig til, HVITFELD pag. 369, da er den en af de gamle Herregaarde. Man finder og en af de gamle Eiere nævnet, nemlig Sorte Jens Lavesön af Kollerup som havde Frue Anne Rani Dotter. I senere Tider findes Erik Nielsön Tornekbrands til Kollerup. Thomas Juul og Frue Lene Gyldenstjerne. Deres Søn Christopher Juul og Frue Karen Kaas. Deres Søn Thomas Juul død 1647 og Frue Maren Bölle. Efter hannem eiede hans Syster-Dotter Frue Mette Abildgaard Ventzel Rotkirks Enke Gaarden 1656. Siden veed man ingen før Erik Bagesen. Nu tilhører Gaarden Greve Friis til Frisenborg. Bygningen er af Bindingsverk. Ved Gaarden er en Vandmølle og et Smiddehuus. Hovedgaards Taxt 19 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 2 Tønder 1 Skiepper 2 Fierdingkar $2\frac{1}{2}$ Album. Mølleskyld 3 Tønder 1 Skieppe 2 Fierdingkar. Bøndergods 196 Tønder 5 Skiepper 1 Album. Skovskyld 2 Skiepper. Mølleskyld 5 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar.

Løistrup. Løistrup i Laurberg Sogn Galtenherred, har forud været vel bebyggt og med Graver omkring, men er nu alene en Ladegaard, tilhørende Friisenvold. Har forud tilhørt de Sandberger, iblant hvilke Ulrik Sandberg, som og eiede Qvelstrup, og døde 1638 84 Aar. Hans Dotter Anna Sandberg fik Niels Friis til Farskov og døde 1657. Deres Søn Greve Mogens Friis. Nu hører Gaarden den Grevelige Reventlovske Familie til. Hovedgaards Taxt 48 Tønder 5 Skiepper (453) 1 Fierdingkar $\frac{1}{2}$ Album. Skovskyld 4 Tønder 3 Skiepper 1 Fierdingkar 2 Album. Mølleskyld 3 Tønder 2 Skiepper 3 Fierdingkar 1 Album. Bøndergods 265 Tønder 3 Skiepper 3 Fierdingkar $\frac{1}{2}$ Album. Skovskyld 2 Tønder 2 Fierdk. Tiender 102 Td. 2 Skp.

Østergaard. Østergaard, i Vellev Sogn Hovelbergherred, er en fri Sædegaard, hvorhos er et Fiskerhuus. Man vi der vise Rudera af en gammel Kloster-Bygning, som dog ingen veed at gjøre nogen Forklaring om. Af forige Eiere veed man ingen, men Gaarden tilhører nu Greve Friis til Frisenborg. Hovedgaards Taxt 24 Tønder 1 Skp. 2 Album. Skovskyld 4 Skiepper 1 Fierdingkar.

Overgaard. Overgaard, i Udbye-nedre Sogn Gierlevherred, er en gammel og stor Herregaard, og har været iblant de Godser, som før Reformationen tilhørte Biskop-Sædet i Aarhuus, men 1536 med det øvrige Geistlige Gods hiemfaldt til Kongen, som stax derpaa maa have overdraget Gaard og Gods til Hr. Jörgen Krumpen. Borgegaarden, som er indlukket med murede Piller og Stakitverk der imellem, er bygt af Grundmuur, bestaaende af 3 store Fløie, med 2 Taarne, hvoraf det ene har et høit Spir, tækket med Kobber, som endog tiener de Søfarende til Merke; thi Gaarden ligger ikke langt fra Søn og dens Marker grændser til Mariager-Fiords Indløb af Havet. Ladegaarden er og til største Deelen opført af Grundmuur, og saa rummelig, at der inden udi siges at kunne saaes 5 á 6 Tønder Korn. Foruden en god Frugt- og Urte-Have paa syndre Side Gaarden, er endnu derved en mere anseelig Have med skønne Alleer, Hekker og rare Frugt-Træer. Anlagt af Etatsraad Arnstorf, som og har ladet Bygningen i Stand sette. Gaarden skal være bygt af den bekiendte Hr. Jörgen (454) Lykke, hvis Skilderie i Legems Størrelse endnu findes der, har en behagelig Situation, og er meget god Gaard paa Avling og Græsning. Forpagteren paa Gaarden stalder Øxen.

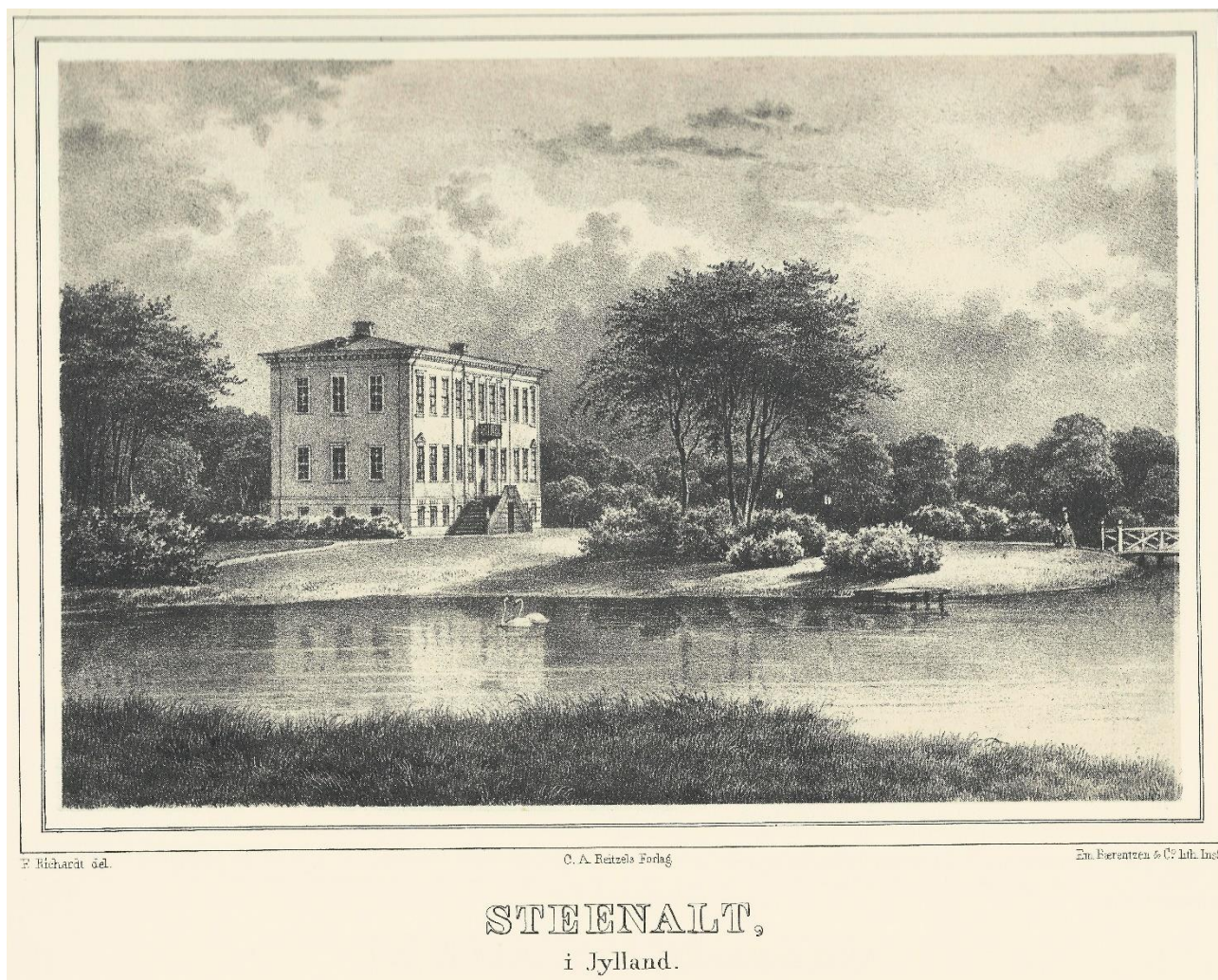
Østergaard & Overgaard – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Lidet derfra paa en liden ufri Gaard Fuglsøe er og en Forpagter som holder Foer-Stude. Ved Gaarden er en Veir-Mølle, og ved dens Mark er et Færgested kaldet Nødenæs, hvor Mariager-Fiord løber forbi ud i Kattegat. Overgaards Birke-Ting holdes om Torsdagen i et Huus ved Gaarden kaldet Bielidt. Eierne har været: Jörgen Krumpen og Frue Anne Rosenkrands. Deres Søn Otte Krumpen Rigets Marsk, sidste Mand af Slegten som døde 1569 96 Aar, og Frue Anne Lykke som døde 1555. Handels Broder Jörgen Lykke og Frue Beate. Deres Søn Henrik Lykke Damm. R. R. død 1611 og Frue Karen Banner. Deres Søn Frands Lykke, den rige, som eiede 12 Herregaarde, og Frue Elsebet Brok død 1652. Deres Dotter Christentze Lykke havde først Frands Brokenhuus, siden General Friderik von Arntoft som døde 1689 og efterlod af sin anden Frue Augusta Elisabet Rumohr en Søn Etatsraad Friderik von Arnstorf som døde 1739. Hans Søn Conferentzraad og øverste Landsdommer i Jylland Friderik von Arnstorf som døde 1762. Nu hans Enke-Frue Öllegaard Sophie Ide Rantzov. Hovedgaards Taxt 113 Tønder 7 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 3 Skiepper 2 Album. Bøndergods 476 Tønder 2 Album. Skovskyld 3 Skiepper 2 Album. Bøndergods 476 Tønder 3 Skiepper 3 Fierdingkar ½ Album. Tiender 79 Tønder 2 Skiepp. 1 Fierdk.

Sødringholm i Sødring Sogn-Giernherred, er en temelig gammel Herregaard, dog foregives, at den i Begyndelsen var en Lystgaard, kaldet Sødringsborg, hvor Jomfrue Gunder eller Gundelild boede, som omtales i Kæmpeviserne IV. Part No. 67 og som (455) efter gammel Sagn skal først have bygt Sødring Kirke, som ligger tet ved Gaarden. Bygningen er af Muur og Bindingsverk, opført af nu værende Eier Hr. Niels Secher, efterat den 1757 ved ulykkelig Ildsvaade var lagt i Aske. Sødringholm har fordum haft Birk og Birke-Ret, men da Christian Rantzov 1637 af Kong CHRISTIAN IV. Blev bevilget Birke-Rettighed til Geiesingholm, afstod han derimod til Kronen Sødringe Birk. Af Eierne vides: Frue Anna Stygge Lauge Brokenhuses, hun begyndte 1570 at holde Huus paa Sødringholm. Admiral Peder Munk, som døde paa Sødringholm 1623 og Frue Sophia Brahe. 1627 har Statholder Gert Rantzov eiet Gaarden. Efter ham hans Søn Greve Christian Rantzov som døde 1663. Hans Søn Greve Ditlev Rantzov oprettede 1670 med Kong CHRISTIAN v. Bevilling Grevskabet Løvenholm af de 3de Gaarde Giesingholm, Demstrup og Sødringholm. Hans Søn Greve Christian Ditlev Rantzov blev 1721 paa Jagten ihielskudt. Hans Broder, og næste Eier til Grevskabet, Greve Vilhelm Adolf Rantzov blev 1726 hensat i evig Fængsel og døde 1734. Imidlertid var Grevskabet Løvenholm hiemfaldet til Kongen, som 1732 solgte og forlænedet til den Grevelig Daneskiold-Samsørske Familie, som med Kongelig Tilladelse 1742 ophævede Grevskabet og afhændede, som Allodial Gods, Demstrup og Sødringholm til Cancellieraad Steinfeld, af hvem Sognepresten i Udbye-nedre Hr. Niels Secher igien strax og endnu besidder Sødringholm. Ved Gaarden holdes Stude og Stuterie. Hovedgaards Taxt 27 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar. Skovskyld 1 Tønde 2 Skiepper 2 Fierdingkar 1½ Album. Bøndergods 282 Tønder 1 Album. Tiender 12 Tønder.

Stenalt. Stenalt, i Ørsted Sogn Gierlevherred en meget gammel Gaard, bliver undertiden, og kanskee rettere, nævnt Stenholt af Skoven, dan ligger i, hvorfor og nogen Eiendom uden for Gaarden liggende paa Ørsted Mark er af Arilds Tid kaldet gamle Steenholt. Borgegaarden er i en aflang Quadrant indbygget, af god gammel trofast Grundmuur, temmelig høi, to Etager, med Graver indsluttet og med en dobbelt Port forsynet. Staldgaarden er af Muur og Bindingsverk, ligeledes med

Graver omgiven. Ladegaarden er stor, bestaaende af en skøn grundmuret Lade og flere saavel Korn- som Fæhuse.

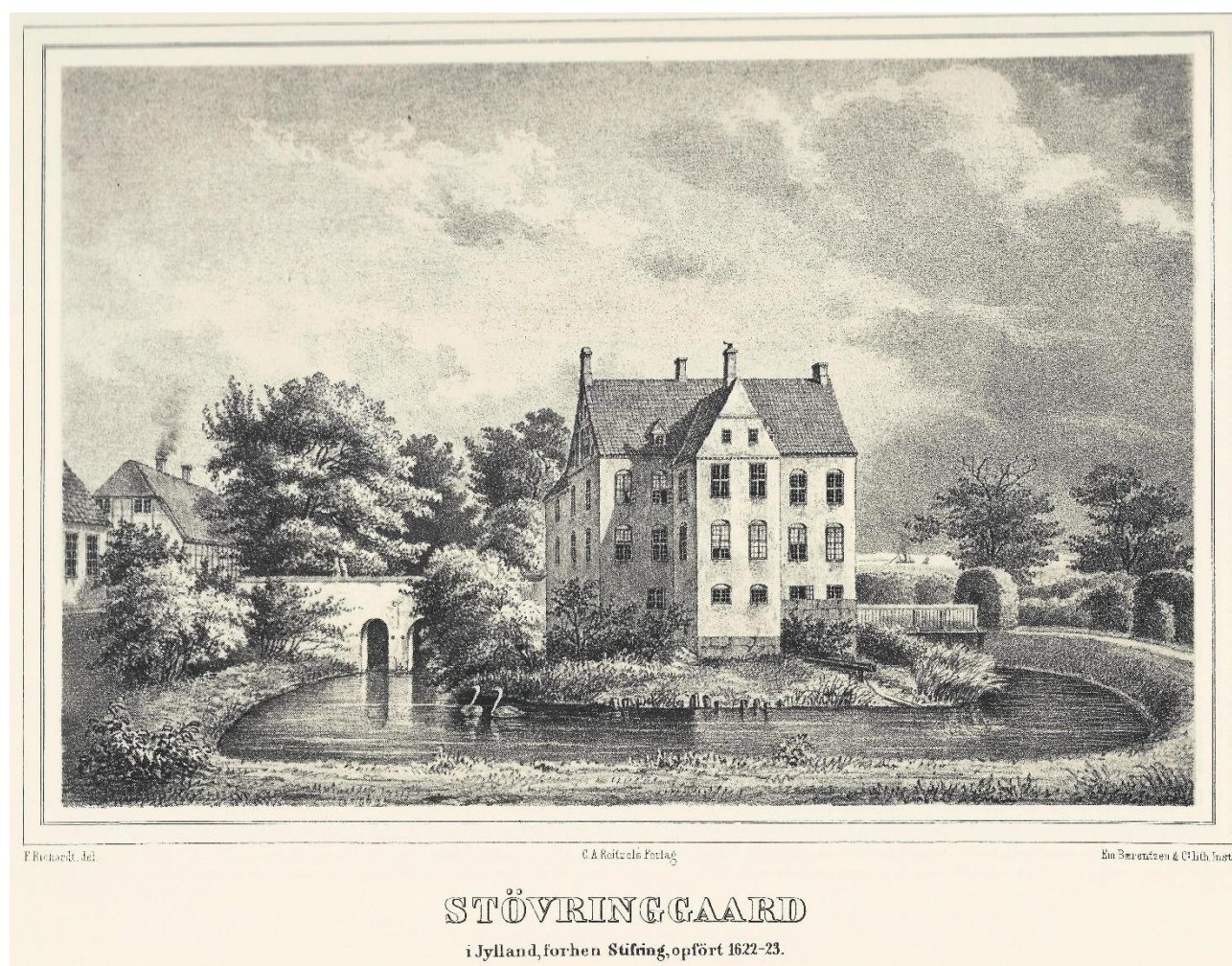

Steenalt – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

De første Eiere til Stenalt, som man veed af at sige, har været Stig Andersön til Biørnholm og flere af de Hviders Familie. 1416 har Laurids Muus og Frue Mette Rosenkrands eiet Gaarden, han døde 1436. Hans Dotter Anna Muus blev gift med Anders Jacobsön Biörn, døde 1480. Deres Søn Biörn Andersön den ældere levede 1502 og Frue Anna Friis. Deres Søn Henrik Biörnsen 1540. Hans Broder Anders Biörnsön og Frue Anna Drefeld. Deres Søn Biörn Andersön den yngre D. R. R. gift med Frue Sidsel Ulfstand og siden med Frue Karen Friis, døde 1583. Hans Søn af første Ægteskab Jacob Biörn gift med Frue Anna Krabbe, døde 1596 den sidste Mand af Slegten. Efter de Biörners Familie, som havde haft Stenalt over halvandet hundrede Aar, kom den til Envold Kruse som døde 1621 og Frue Else Marsvin. Efter deres Sønnesøn den unge Tyge Kruses død 1649 arvede hans Moder, den bekjendte Hofmesterinde Frue Karen Sehested, Stenalt, som anden gang var gift med Jörgen Seefeld til Vosborg. Deres Søn Christen Seefeld og Frue Lene Rosenkrands. Deres Søn Capitain Mogens Seefeld til Steenalt og Havnøe. Efter (457) ham hans Syster Frue Sophia gift med Etatsraad Axel Bilde til Ørumgaard. Hans Søn Statsraad Knud Bilde og Frue Berte Skeel von

Holstein eier nu og beboer Gaarden. Stenalt ligger i en frugtbar Egn, har gode Karpe- og Karrudse-Damme, godt Fiskerie i Randers Fiord, og god Skov, men vidtløftig adspredt. Først i forrige Seculo, da Frue Anne Krabbe boede paa Stenalt, laae midt i Haven en Runesteen, som før havde staaet paa en Grav-Høi uden for Gaarden, samme var sat af Ofur eller Adser Stufs Søn over hans Søn Broder, WORMII Mob. Dan. Pag. 289. Hovedgaards Taxt 78 Tønder 4 Skiepper 2 Fierdingkar 1½ Album. Skovskyld 7 Skiepper 1 Album. Mølleskyld 1 Tønde 2 Fierdingkar. Bøndergods 412 Tønder 2 Skiepper 1 Fierdingkar 2 Album. Skovskyld 6 Tønder 1 Skiepper 2 Fierdingkar 1 Album. Tiender 123 Tønd. 2 Fierdk.

Støvringgaard.

Støvringgaard – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Støvringgaard, i Støvring Sogn Støvringherred, er en meget gammel Gaard; thi i Documenter af 1319 nævnes Palne Jonsön af Støvring, som da kaldtes Stifring, hvis Frue var Elena Hr. Niels Lendis Dotter Erik Gregerön skrev sig til Støvringgaard 1469. Frue Margrete Anders Dotter ligesaa 1495. Jacob Andersön til Støvringgaard 1522. Men de Eiere, som imellem disse, og som siden har været, veed man nu ikke, indtil 1596 da Niels Kaas og Frue Margrete Banner har besiddet Gaarden,

og formedelst dens yndige Situation opført af Grundmuur den østre og nørre Længde af Borgegaarden. Efter ham har hans Broder Hr. Mogens Kaas D. R. R. gift med Frue Sidsel Friis eiet Støvringgaard og 1622 opbyggt den syndre Længde deraf, begges Navne og Vaabener med Aarstal 1623 staae udhugne i Steen over en Camin. Deres Søn Jens Kaas og Frue Birgitte Urne (458) have siden haft og beboet Gaarden. Derefter er den kommen i Baron Theodori Fiurens Være. Hvis Dotter Frue Christine Baronesse af Fiuren, Geheimeraad Jens Harboes Enke-Frue, har ziret Gaarden med en stor og smuk anlagt Have og deri et prægtigt Orangerie, og tilsidst ved Testament af 23 November 1735 oprettet Støvringgaard med Gods og Tiende til et Jomfrue Kloster for en Priorinde og 12 Jomfruer, hvis Forældre have været i de 5 første Classer af Rang-Forordningen, og hvilke hver nyder aarlig, foruden fri Huus, Kost og Ildebrand, 80 Rdlr, men Priorinden 120 Rdlr. Foundationen given den 12 Martii 1745 af Kong CHRISTIAN VI læses i HOFMANS Samling T. II. P. 406. Til dette Brug har Geheimeraad og Vicesatholder Jacob Bentzon da værende Stiftbefalingsmand i Aarhuus og Directeur over Støvringgaards Kloster, ladet af nye Grundmuur opbygge den østre og nørre Længde af Borgegaarden og i Stand sette den syndre, alle 2 Etager høie, saa at Værelserne i den nørre og syndre Længde, nu ere bekvemme og zirligen indrettede, med Gips, Betræk, Panel og Maling. Den østre Længdes øverste Etage er indrettet til et Capel for Klosteret og prydet med alle de Ornamente, som hører en smuk Kirke til. I den underste Etage er Spise-Salen, gipset, med Guldleder betrukken, og ziret med 3 kostbare Dragkister, 2 store Speile, men i sær med Stifterinden Geheimeraadinde Harboes prægtige Skilderie i Legems Størrelse med en kort Inscription om hendes Levnet og Meriter. Hovedgaards Taxt er 38 Tønder 3 Skiepper 2½ Album. Skovskyl 2 Tønder 1 Skieppe 2 Fierdingkar 21 Album Bøndergods 335 Tønder 6 Skiepper 1 Fierdingkar. Skovskyl 4 Skiepper 1 Fierdingkar. Tiender 54 Tønder 1 Skieppe. (459)

Tiele, i Tiele Sogn Synder-Lyngherred, er en meget gammel Gaard, men har i Begyndelsen haft liden Hovedgaards Eiendom, indtil Jörgen Skram 1585 lod Gaarde, afbryde, og lagde dens Jord og Marker under Herregaarden. Hvorimod Presterne til Vederlag for Tiende og anden Rettighed er tillagt af Gaarden aarlig 6 Tønder Rug, 4 Tønder Byg, 6 Tønder Havre, efter en Commissions Slutning 1693. Tielegaard er ikke saa anseelig af sin Situation og Bygning, som af sine herlige Korn-Marker, sin Ildebrand af Lyng og Tørv, og sine prægtige Skove, som ligge en Miils Vei derfra, nemlig Bigum-Skov, riig paa store Bøge, og Lindum-Skov af beste Eege-Træer. Til Gaarden er skøn Jagt af stort og smaat Vildt, foruden Fuglevildt, godt Fiskerie af ferske Søer og en important Aalefangst. Borgegaards Bygningen er Grundmuur, 2 Etager høi, med et Taarn i Midten, hvorpaa var et Spir, som blev nedtaget i Ritmester Levesovs Tid. Over Porten staaer i Steen udhuggen en Inscription som viser, at Jörgen Skram og Frue Hilleborg Daa 1585 opbygte Huset. Ladegaarden er Bindingsverk. Ved Gaarden ere skønne Linde-Træer plantede, der er og en liden Ridebane. Den ældste Eier til Tiele, som man veed af at sige, var Eskil Ibsøn, som førde i Vaabenet en hvis Vedder med forgyldte Horn og levede ved eller før 1430. Hans Søn Christian døde ugift, efter hvis Død hans Moder Frue Else Udsen arvede Tiele, hun var siden gift med Mogens Jensøn Lövenbalk, som levede 1437. Deres Søn Laurids Mogensøn Lövenvalk 1523 og Frue Karen Bilde. Deres Dotter Maren Laurids Dotter Lövenvalk gift 1529 med Erik Skram til Hastrup som døde 1568. Deres Søn (460) Jörgen Skram som døde 1592 og Frue Hilleborg Daa. Siden Erik Grubbe, som boede paa Tiele i mange Aar og døde i en høi Alderdom, og Frue Maren Juul. Deres Dotter Anna Maria Grubbe fik Jörgen Arnfeld til Ruggard. Han efter faa Aar solgte Gaarden til Ritmester Gert Diderik von Levetzou, som døde ugift 1737 65 Aar. Efter ham paa Auction købte Generalmajor Christian Ditlev von Lütuichau Gaarden, som har meget forbedret den, og 1759

indrettede Tiele tillige med Vingegaard til et Stamhuus, see HOFMANS Fundatz Tom. X. Append. Wib p. 6 seqv. Hovedgaards Taxt 67 Tønder 3 Skiepper 3 Fierdingkar 2½ Album. Skovskyld 5 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar. Mølleskyld 6 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar. Bøndergods til begge Gaarde 482 Tønder 2 Skiepper 3 Fierdingkar 1 ¼ Album. Skovskyld 5 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar. Mølleskyld 3 Tønder 3 Skiepper 2 Fierdingkar 1½ Album. Kirke Tiender 45 Tønder 3 Fierdingkar 3/5 Album.

Tiele – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgiven første gang 1844 til 1868

Trudsholm. Trudsholm, i Kastberg Sogn Gierslevherred, en meget gammel Herregaard, kaldes i et Document af 1387 Castrum Trutzholm. At Gaarden, som nogle foregive, har før hedet Skiøtterup, er meget uvist. Men vist er det, at der har været en Gaard til, som heed Skiøtterup, at Jörgen Krumpen 1475 skrev sig dertil. Vist er det og, at en Fierdingvei nordost fra Trudsholm i Kieret findes Rudera af en gammel Bygning med Graver om og Pæle hvor Broen har været. Om sammesteds har ligget en Gaard et det Navn Skiøtterup eller Trudsholm der først har været bygt, er vanskeligt at sige. Er det sidste rigtigt, saa har Hr. Otte Krumpen i den Tid han eiede Gaarden, flyttet den hid, hvor den nu staar eller i det mindste 1560 (461) bygt et stort Huus paa

Borgegaarden, som stod, indtil Etatsraad Marsvin lod den største Deel af Borgegaards- saavelsom Ladegaards-Bygningerne af nye opføre. Eierne, saa mange som vides: Christen Vendelbo 1387. Jörgen Krumpen 1482 og Frue Anne Rosenkrands. Deres Søn Hr, Otte Krumpen Rigets Marsk som døde 1569 og Fr. Anne Lykke død 1555. Hans Systers Sønnesøn Jacob Hög 1575, som døde 1610 og Frue Elisabeth Sehested, Hans Søn Just Hög og Frue Anne Rantzov. Jacob Högs Broder Dotter Jytte Hög fik Landsdommer Niels Kreg som døde 1650. Deres Søn Kield Krag Landsdommer i Skaane som døde 1692 og Frue Sophia Krabbe. Hun fik siden Otto Marsvin 1693, som efter hendes Død giftede sig med Frue Helene Marie Hovenbek til Palsgaard og døde 1725. Deres Søn Etatsraad og Landsdommer Peder Marsvin og Frue Regitze Sophie Reetz, han døde 1758 og hun 1760 uden Børn. De testamenterede Gaarden til Frøken Raben, som blev gift med Major Erik Rosenkrands Baron af Holk, nu værende Eier af Trudsholm. Forpagteren paa Gaarden holder til Besætning Stude og Stuterie. Til Gaarden ligger en Vandmølle kaldet Aae-Mølle. Hovedgaards-Taxt 66 Tønder. Skovskyld 2 Skiepper 3 Fierdingkar 1 Album. Bøndergods 530 Tønder 2 Skiepper 3 Fierdingkar 1 $\frac{3}{4}$ Album. Skovskyld 1 Tønde 2 Skiepper 3 Fierdingkar 2 $\frac{1}{2}$ Album. Mølleskyld 11 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar. Tiender 62 Tønder 3 Skp. 2 Fierdk.

Tulstrup. Trustrup, i Sald Sogn Hovelbergherred, en Herregaard, som i forige Seculo hørde Hr. Olus Parsberg til. Nu hører den med til Grevskabet Frisenborg. Hovedgaards Taxt 44 Tønd. 4 Skp. 3 Fierdk. 2 Alb. Skovskyld 7 Skp, 1 Alb. Mølleskyld 6 Skp. 1 Fierdk. $\frac{1}{2}$ Album. (462)

Vingegaard. Vingegaard, i Vinge Sogn Synder-Lyngherred, en liden frie Sædegaard, som kort før Reformationen har tilhørt Envold Kruse. Med 1530 hans Søn Christoffer Kruse og Frue Anne Seefeld. 1600 Envold Kruse og Frue Anne Vind. 1634 Albert Rostrup. Siden har den faaet samme Eiere som Tiele, nemlig Ritmester Levetzov, som døde 1737. Nu Generalmajor Lütichau, og er af hannem lagt under Stamhuset Tiele. Bygningen er alene som en Ladegaard. Hovedgaards Taxt 12 Tønder 7 Skiepper 2 Fierdingkar $\frac{1}{2}$ Album.

Viskumgaard. Viskumgaard, i Viskum Sogn Synder-Lyngherred, har uden Tvil været af de Sædegaarde, som i gamle Dage laae til Biskop-Stolen i Aarhuus, og ved Reformationen hiemfaldt til Konge og Kronen. 1546 fik Jens Mogensøn Kaas Landsdommer i Jylland af Kong CHRISTIAN III Brev AD GRATIAM PAA Viskumgaard. 1558 blev Landsdommer Peder Kruse dermed forlænet. Men efter hans Død 1562 forlænes hans Efterleverske Frue Dorthe Maltes Dotter med Kronens Gaard Viskom. 1579 mageskiftede Mourids Stygge sig af Kong FRIDERIK II. Viskumgaard og Gods til i steden for Herslevgaard og Gods i Jylland. I nyere Tider har denne Gaard tilhørt Greve Skeel og Forfædre. Siden Hans Christensen Juel til Tyrestrup. Nu hans Søn Cancellieraad Juel. Gaarden ligger strax ve Kirken og har formodentlig været en liden Bondebye af det Navn Viskum. Bygningerne er ordinair af Bindingsverk. Hovedgaards Taxt 32 Tønder 1 $\frac{1}{2}$ Album. Skovskyld 2 Skiepper 1 $\frac{1}{2}$ Album. Mølleskyld 1 Td. 2 Fierdingkar. Bøndergods 169 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 4 Skiepper 1 Fierdingkar. Mølleskyld 5 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar. Tiender 39 Tønder 2 Skiepper. (463)

Tiele – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Viskumgaard – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Klostere. Vitherslev Kloster. Glenstrup Kloster. Udi dette Amt, foruden det nye Støvringggaards Kloster som foran er beskrevet, og foruden Klostere, som forud have været i Randers, finde man og paa Landet i ældgamle Tider at have været et par Klostere. Om det ene, nemlig **Vitherslev Kloster**, veed man saa got som Inette uden det blotte Navn. I et Document af 1204 nævnes en af dets Abbeder, Ingemar Abbas de Witherslef. Man holder for, at det har ligget i Vederslev i Hovelbergherred, og at det har været et af de mange smaae Benedictiner-Celler, som vare anlagte her i Landet ved Christendommens Begyndelse. Siden der ikke bliver nævnet i Reformations Tiden, har det uden Tvivl længe tilforn ophørt, og været af dem, der fik deres Undergang, efterat de nyere Kloster-Ordener vare blevne indførte og havde faaet Overhaand. Det andet, nemlig **Glenstrup-Koster**, havde og før Reformationen naaet sin fuldkommen Undergang, men varede dog nogenledes ved, til imod Enden af det 15 Seculo. Navnet skrives i gamle Documenter Glanstorp, Glæynstorp og Glethingstorp. Dette Kloster laae i Glenstrup udi Nørre-Haldherred, og var indviet Santtæ Mariæ eller vor Frue til Ære. Man veed ikke dets Oprindelse, men, siden det var af Benedictiner-Orden, troer man, at det har været et af de gamle Klostere i Landet, og har, efter al Anseelse, faaet sin første Besætning og Munke-Sværn fra Essenbek-Kloster, som var meget tilig i Flor. Siden nu

Glenstrup Kloster, som laae i Nørre-Haldherred norden for Randers Fiord, ogsaa er blevet kaldet Nørre-Koster, har det uden Tvil faaet dette Navn i Henseende til Essenbek Kloster som laae syden Fiorden i Synder-Haldherred. Men det Navn af Stude-Kloster, som nogen tillegger det, kan vel ei andet end være (464) urigtigt. Udi et gammelt Register over Mariager Klosters Documenter nævnes Breve af 1480 og 1490, hvilke melde, at en Herremand ved Navn Sven Bo og hans Frue Inge Thyt eller Thor skal have stiftet Glenstrup-Kloster, men hvad Tid disse have levet, vides ei. Pave Alexander uden Tvil den Fierde har ved Midten af det 13. Seculo stadfæstet Abbeden og Brødrene i St. Mariæ Kloster i Glenstrup deres Gods og Eiendome, hvoraf erfares, at dette Kloster var indrettet til Munke, og ikke til Nonner, som Resenius i sin Atlas beretter. Kirken ved dette Kloster i Glenstrup er forud kaldet de Hellige tre Marets Kirke, og derfor i et Latinsk Document af 1396 heder Ecclesia trium Mariarum. Aar 1268 har Esbern Vognsöns Enke-Frue Gro i sit Testament givet to Mark Penge til Glenstrup Kloster. 1320 har Kong CHRISTOFFER II i egen Person sat Markeskiel imellem Nørre-Klosters, Viskøl-Kloster og Viborg-Capitels Gods. Ved Mariager Klosters Stiftelse, i Begyndelsen af det 15 Seculo, begyndte Glenstrup Kloster at tage af, og dets Gods blev efterhaanden henlagt til Mariager Kloster, som laae ikke langt derfra. Imidlertid har det, sin forarmede Tilstand, endnu 1497 været til, thi i dette Aar blev der ført Klage over Abbed Anders, at han havde fordult mange Klosterets Ornamente, Breve og Beviisninger. Af dette Klosters Forstandere, som man af foregaaende seer at have været Abbeder, veed man nu ikke at opregne flere end disse faa: Abbed Cato, som forestod Klosteret omtrent 1256. Abbed Thomas 1343. Abbed Laurids 1403. Abbed Niels Rafn 1407. Abbed Anders 1497. Seiglet, som Abbeden I dette Kloster haver brugt, er fundet under et Document af 1421 at have haft denne Omskrift: Sigillum Abbatis in Glethingstorp. Se videre Dansk. Mag. T II p. 132. sqv.

Læns mænd. De Kongelige Læns mænd udi Dronningborg Læn.

Frands Bilde for 1548.

Hans Stygge 1549 – 1559

Jörgen Rosenkrands 1559 – 1563

Erik Lange 1568.

Claus Hvitfeld 1569.

Jörgen Skram 1573.

Niels Skram 1588.

Eske Brik 1597 – 1626

Oluf Parsberg til Jernit 1626.

Frands Rantzov 1627.

Oluf Parsberg atter 1635.

Henrik Tott 1650.

Ove Juul 1658.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus IV, 1764

Henrik Rantzov 1660 var den sidste Lænsmand.

Amtmænd.

Amtmænd efter Souverainiteten.

Ove Juul, første Amtmand over Mariager og Dronningborg Amter 1661 havde siden tillige Aalborghuus Amt.

Diderik Skult, Cancellieraad og Amtmand over Dronningborg, Silkeborg og Mariager Amter 1677 til 1682 da han blev Stiftamtmand i Fyen.

Christopher Lindenov til Friisholt, Etatsraad, Amtmand over Dronningborg Amt 1682 døde 1696. (466)

Friderik Vind til Harrested og Bagesvogn, Etatsraad og Amtmand over Dronningborg Amt, blev Stiftamtmand i Aarhus 1699.

Holger Reetz til Palsgaard, Etatsraad og Amtmand over Dronningborg Amt, døde 1707

Hans Nansen, Justitzraad, Amtmand over alle 3 Amter Dronningborg, Silkeborg og Mariager Amter, som i 25 Aar havde været separerede, døde 1716.

Jens Jörgensen seerup til Hald, Etatsraad og Amtmand over alle 3 Amter, blev dimitteret derfra 1730.

Ditlev von Trappaud, Conferentzraad og endnu værende Amtmand.

